

Syddansk Universitet

Kend dig selv og din bibliotekarstereotype

Wien, Charlotte

Publication date:
2017

Document license
Ikke-specificeret

Citation for pulished version (APA):
Wien, C. (2017). Kend dig selv og din bibliotekarstereotype. Poster session præsenteret ved DFFUs årsmøde, Fredericia, Danmark.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Kend dig selv og din bibliotekarstereotyp

- Et rigtig sjovt forskningsprojekt ved Syddansk Universitetsbibliotek

Baggrund

Det meste af forskningen i stereotyper handler om hvorfor og hvordan stereotyper opstår, nedbrydes og kommer til udtryk og om, hvordan man kan udnytte dem i forbindelse med fx markedsføring og serviceudvikling.

Stereotyper er letgenkendelige kognitive mønstre som tiltrækker vores opmærksomhed

- * De eksisterer typisk som modsætningspar
- * Flere stereotyper vedrørende samme gruppe kan eksistere på samme tid og sted.

Stereotyper kan udnyttes strategisk hvis man kender dem og arbejder bevidst med dem: Man kan enten 'være dem' og derved påkalde sig opmærksomhed.*

Eller man kan modbevise dem ved at være det stik modsatte af dem og derved gøre opmærksom på dem.

* Jeg skal dog for god ordens skyld bemærke, at der er et par eksempler nedenfor, som man skal være en anelse forsigtig med især ved julefrakosterne.
Don't try this at home.....

Særligt om bibliotekarstereotyper

Det kendetegnende ved de gængse bibliotekarstereotyper, er at

- Der er noget intellektuelt og kultiveret over dem
- Der er noget 'farligt' over dem
- De afspejler et omvendt kønsrolle mønster....
- Det kvinderne, der bestemmer..... Også over mændene
- Dermed bliver biblioteket et sted, hvor man kan fantasere om undertrykkelse af manden og dens 'positive og negative' effekter

Derfor kan bibliotekarstereotyperne klassificeres omkring to akser.

- Køn
- Sex

Køn

Selvom de mandlige og kvindelige bibliotekarstereotyper er næsten ens – konservativt – klædt (hvid skjorte butterfly/slips og blazerjakken kan i ny og næ udskiftes med en cardigan). er deres udtryk fundamentalt forskelligt:

De kvindelige bibliotekarstereotyper afbilder stærke, næsten aggressive kvinder. Det opsatte, tilbagestrøgne hår med en knold i nakken har et meget maskulint udtryk. Brillerne er monteret i markante stel. Påklædningen er konservativ og business-like: Skjorte og nederdel

Deres mandlige modstykker er tilsvarende svage: Spinkle og forsigtige stålbrillestel, konservativ og jordfarvet påklædning. Slips eller butterfly og blazerjakken kan erstattes af en strikket cardigan. Der er intet faretruende ved dem.

Sex

Den ikke-sexede kvindelige bibliotekar er maskulin. Tilknappet og bebrillet. Biblioteket er hendes domæne og her vogter hun.

Den ikke-sexede mandlige bibliotekar er en forsigtig halvgammel nullermand, som enten er uinteresseret i det modsatte køn eller måske ligefrem bange derfor.

Den sexede mandlige bibliotekar er passiv og afventende. Han tager øjenkontakt, men afventer modpartens initiativ. Der er klare homoerotiske referencer.

Den sexede kvindelige bibliotekar er udadvendt og bevidst. Hun frister, lokker og tager hvad hun vil have. Påklædningen afslører så meget som muligt med lader dog stadig en del op til fantasien. Der antydes dominans og måske lidt spanking

Metode (projektets)

Antagelse: Massemedierne afspejler tidsånden og benytter rutinemæssigt stereotyper i deres beskrivelser af mennesker.

Systematiske søgninger i infomedia på "bibliotekar". Søgning udført over 1 kalenderår

Artikler, der rummer beskrivelser af bibliotekar udvalgt og gennemlæst

Kvalitativ indholdsanalyse med kondensering af kategorier.

Klassifikation af bibliotekarstereotyper indenfor de fundne kategorier

Sexy

K
v
i
n
d
e
r

Not so sexy

Metode (denne poster)

Antagelse: Det er sjovere at se billeder end tekster – derfor denne illustration

Systematiske søgninger i Googles billeddatabase på
* Male librarian
* Female librarian

Udvalgte referencer

- Bertrand, I., & Hughes, P. (2005). Media Research Methods: Audiences, Institutions, Texts. New York: Palgrave.
- Hinton, P.R. (2000). Stereotypes, cognition and culture. Hove: Psychology Press.
- Hurtz, W. & Durkin, K. (2004). The effects of gender-stereotyped radio commercials. Journal of Applied Social Psychology, 34(9), 1974-1992.
- Pickering, M. (2001). Stereotyping – the Politics of Representation. New York: Palgrave.
- Tajfel, H. & J.P. Forgas (2000). Social Categorization: Cognitions, Values and Groups. In C. Stangor, Stereotypes and Prejudice. Maryland: Psychology Press.

Charlotte Wien

Cand. Mag. MLS, Ph.d.
Forskningsleder, Leder af forskerservice, Biblioteksleder (Campus København)
Syddansk Universitetsbibliotek
Tidl. Professor i Medier og Kommunikation,
Charlotte har gennem mange år interesseret sig for stereotyper og foretaget mange analyser heraf. Eksempelvis mediestereotyper og medierepresentationer af 'ældre mennesker' og af 'unge mennesker' samt af medieforskningen og medieforskerne.